

KARKONOSKI PARK NARODOWY

ul. Cieplicka 196, 58-570 Jelenia Góra | www.kpnmab.pl
tel./fax +48 75 755 33 48 | e-mail: sekretariat@kpnmab.pl

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

„Poprawa stanu łączności ekologicznej jako kluczowe wyzwanie dla ochrony przyrody w parkach narodowych”

Konferencja organizowana przez Karkonoski Park Narodowy

Termin: 6-8 marca, 2024 Jelenia Góra-Sobieszów

Miejsce konferencji: Centrum Przyrodniczo-Edukacyjne
Pałac Sobieszów, 58-570 Jelenia Góra, ul. Cieplicka 196 a

Konferencja jest organizowana w ramach realizacji projektu „Poprawa stanu łączności ekologicznej w Karkonoskim Parku Narodowym i jego otulinie” dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2014 – 2021 (85%) oraz ze środków budżetu Państwa (15%)

GŁOWA
DO
GÓRY!

6 marca (środa)

8:30-10:00	Rejestracja uczestników konferencji, kawa powitalna
10:00-12:30	Otwarcie konferencji
	Otwarcie konferencji, powitanie gości i uczestników <ul style="list-style-type: none"> • dr inż. Andrzej Raj, Dyrektor Karkonoskiego Parku Narodowego; • Patrycja Zasępa, Dyrektor Departamentu Ochrony Przyrody: Ministerstwo Klimatu i Środowiska; • Jerzy Pokój, Przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego.
	Sesja plenarna <ul style="list-style-type: none"> • Rola korytarzy ekologicznych w ochronie przyrody; <i>prof. dr hab. Krzysztof Schmidt Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży;</i> • Zrównoważone planowanie przestrzenne jako czynnik kształtowania łączności ekologicznej obszarów chronionych; <i>Witold Warczewski, Anna Dudziuk-Dudzik, Instytut Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu;</i> • Łączność ekologiczna w praktyce, czyli jak zwierzęta wykorzystują przestrzeń Karkonoskiego Parku Narodowego i jego otuliny, <i>dr Jakub Bubnicki, Open Science Conservation Fund, Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży;</i> • Podsumowanie działań projektu „Poprawa stanu łączności ekologicznej w Karkonoskim Parku Narodowym i jego otulinie” <i>Monika Rusztecka-Rodziewicz, Karkonoski Park Narodowy.</i>
12:30-13.00	Przerwa kawowa
13:00-14:30	Panel dyskusyjny Jak tworzyć koalicję na rzecz zachowania i kształtowania łączności ekologicznej w otoczeniu obszarów cennych przyrodniczo – utopia, problem czy szansa? <ul style="list-style-type: none"> • dr inż. Andrzej Raj, Dyrektor Karkonoskiego Parku Narodowego; • Patrycja Zasępa, Dyrektor Departamentu Ochrony Przyrody, Ministerstwo Klimatu i Środowiska; • Katarzyna Łapińska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu; • prof. dr hab. Krzysztof Schmidt Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, • Witold Warczewski, Instytut Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu; • Anna Kurowska, Rada Odnowy Przesieki. Moderatorzy: Piotr Słowiński, Dariusz Kuś, Monika Rusztecka-Rodziewicz

14.30-15.30	Lunch
15:30-17:00	<p>Przegląd problemów i dobrych praktyk dot. funkcjonowania korytarzy ekologicznych w parkach narodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potrzeby łączności ekologicznej Gorczańskiego Parku Narodowego a ochrona rysia eurazjatyckiego <i>Lynx lynx</i>. Wnioski z monitoringu przyrodniczego w GPN i otoczeniu. <i>Paweł Armatys, Paweł Czarnota, Jan Loch, Pracownia Naukowo-Edukacyjna Gorczańskiego Parku Narodowego;</i> • Korytarze ekologiczne dla roślin łąkowych - coś o czym zapomnieliśmy. <i>dr hab. Tomasz Szymura, Uniwersytet Wrocławski;</i> • Rola korytarzy ekologicznych w planowaniu przestrzennym w otulinie Roztoczańskiego Parku Narodowego. <i>Magdalena Maciąg, Tadeusz Grabowski, Alina Kotyła, Przemysław Stachyra, Roztoczański Park Narodow</i>
17.00-17.30	Dyskusja nad stanowiskiem końcowym konferencji (podsumowanie wniosków z panelu dyskusyjnego)
18:00	Uroczysta kolacja w Centrum Przyrodniczo-Edukacyjnym

7 marca (czwartek)

Dzień warsztatowy, kawa powitalna

9:00-9:45	<ul style="list-style-type: none"> • Podsumowanie I dnia konferencji; • Podsumowanie panelu dyskusyjnego i prezentacji problemowych – odczytanie stanowiska konferencji; • Przedstawienie założeń warsztatów i oraz wycieczek terenowych.
9:45-10:00	Przerwa techniczna, przejście do sal warsztatowych
10:00-11.30	<ul style="list-style-type: none"> • Sala zielona: Warsztat 1 Monitoring Fauny – wprowadzenie do Systemu Trapper • Sala konferencyjna: Warsztat 2 łączność ekologiczna, a planowanie przestrzenne • Sala pomarańczowa: Warsztat 3 Jak komunikować społeczeństwu o potrzebie ochrony przyrody – przepisy na kampanię cross-medialną (cz. 1)

11:30-12.00	Przerwa kawowa
12:00 - 13:30	<ul style="list-style-type: none"> ● Sala zielona: Warsztat 1 Monitoring Fauny – jak przetwarzać tysiące zdjęć z fotopułapek z zastosowaniem technik AI? Trapper AI w pigułce. ● Sala konferencyjna: Warsztat 2 Czy rośliny potrzebują korytarzy ekologicznych? ● Sala pomarańczowa: Warsztat 3 Jak komunikować społeczeństwu o potrzebie ochrony przyrody – przepisy na kampanię cross-medialną (cz. 2)
13:30 -14:30	Obiad
14:30-16:00	<ul style="list-style-type: none"> ● Sala zielona: Warsztat 1 Monitoring Fauny – telemetria dla opornych ● Sala konferencyjna: Warsztat 2 Jak ocenić wartość przyrodniczą łąk? ● Sala pomarańczowa: Warsztat 4 Monitoring ruchu turystycznego
16.00-16.30	Podsumowanie - wnioski z warsztatów
19:30	Kolacja

8 marca (piątek)

8:00	Pobranie prowiantu, dojazd/dojście na miejsce zbiórki
8:30-14:30	<p>Wycieczki terenowe (teren KPN i otuliny)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Spacer skiturowy – rejon Szrenicy i Śnieżnych Kotłów; ● Spacer w rejonie Przesieki i Jagniątkowa; ● Spacer po Karkonoszach Zachodnich; ● łączność ekologiczna, a planowanie przestrzenne (wycieczka objazdowa po otulinie KPN); <p>W przypadku niewystarczających warunków śnieżnych wycieczka skiturowa zostanie zamieniona na wycieczkę pieszą.</p> <p>O godzinie 15.00 uczestnicy powinni być na parkingu CPE w Sobieszowie.</p>

WARSZTAT 1: MONITORING FAUNY

Temat 1: Wprowadzenie do Systemu Trapper

Prowadzący:

- dr Jakub Bubnicki – Fundacja Open Science Conservation Fund, Instytut Biologii Ssaków PAN
- Artur Pałucki, Roman Rapała, Łukasz Drażkowski – Karkonoski Park Narodowy

Tematem warsztatów będzie prezentacja możliwości jakie stwarza wielkoskalowy i standaryzowany monitoring fauny z wykorzystaniem fotopułapek oraz najnowszych technologii informatycznych. Uczestnicy poznają zasady projektowania monitoringu, w tym planowania prac terenowych, zarządzania projektem i przetwarzania danych z fotopułapek oraz wybrane aspekty analizy i wykorzystania zebranych danych, w tym mapowania korytarzy ekologicznych, na przykładzie danych zgromadzonych przez Karkonoski Park Narodowy. Częścią warsztatów będzie otwarta dyskusja nt. aktualnych sposobów wykorzystania fotopułapek w parkach narodowych oraz prezentacja systemu Trapper. Warsztaty mają charakter demonstracyjno-dyskusyjny.

.....

Temat 2: Monitoring Fauny – jak przetwarzać tysiące zdjęć z fotopułapek z zastosowaniem technik AI? Trapper AI w pigułce.

Prowadzący:

- Piotr Tynecki – Fundacja Open Science Conservation Fund
- Artur Pałucki, Roman Rapała, Łukasz Drażkowski – Karkonoski Park Narodowy

Tematem warsztatów będzie prezentacja możliwości wykorzystania systemu Trapper AI i technik AI w klasyfikacji gatunków na podstawie zdjęć zebranych za pomocą fotopułapek. Zostaną przedstawione przykładowe wyniki klasyfikacji danych zgromadzonych przez Karkonoski Park Narodowy, oraz będzie można przetworzyć własne zdjęcia z fotopułapek. Omówione zostaną uwarunkowania związane z wykorzystaniem technik AI w interpretacji danych z fotopułapek. Udział w warsztatach może być bierny (oglądanie demonstracji) lub aktywny z użyciem laptopa z najnowszą aktualną wersją przeglądarki internetowej (Chrome, Firefox lub Opera). **Każdy uczestnik z laptopem powinien mieć wgrany na swój komputer zestaw 100 zdjęć z fotopułapek z własnego terenu.** Warsztaty mają charakter demonstracyjno-praktyczny.

.....

Temat 3: Monitoring Fauny – telemetria dla opornych

Prowadzący:

- dr Joanna Furmankiewicz – Uniwersytet Wrocławski
- Agata Koczan-Gadowska, Jakub Gadowski – eksperci w zakresie monitoringu nietoperzy z firmy AVEN
- Artur Pałucki, Magda Stanek – Karkonoski Park Narodowy

Zachodzące dynamiczne zmiany w ekosystemach Karkonoszy i obszarach do nich przylegających powodują m.in. szybką fragmentację biotopów, utratę siedlisk, gatunków i powstawanie barier ekologicznych. Jednym z wykorzystywanych narzędzi do oceny tego typu oddziaływań może być telemetria. Na warsztatach opowiemy o trwających zadaniach, obejmujących wykorzystanie telemetrii GPS GSM do oceny wpływu zachodzących procesów dla 7 gatunków ptaków i 5 gatunków ssaków. Omówiona zostanie strategia wyboru gatunków, wykorzystywany sprzęt, przygotowanie procesu odłowu i montażu nadajników, sukcesy i porażki.

W drugiej części zostanie przedstawiona metoda przeprowadzenia monitoringu chiropterofauny za pomocą narzędzi bioakustycznych, pod kątem inwentaryzacji i waloryzacji obszaru w perspektywie zachodzących zmian kajibrazowych. Zaprezentujemy opracowaną koncepcję wyznaczenia lokalizacji powierzchni badawczych. Będzie można zapoznać się ze sprzętem do badań terenowych oraz oprogramowaniem użytym do analizy. Omówimy zastosowane metody statystycznej analizy danych oraz użyte wskaźniki monitoringu obejmujące ocenę aktywności i bioróżnorodności chiropterofauny. Wskażemy mocne i słabe strony prowadzenia monitoringu bioakustycznego. Warsztat będzie miał charakter prezentacyjny oraz dyskusyjny.

WARSZTAT 2: ŁĄCZNOŚĆ EKOLOGICZNA, A...

Temat 1: Łączność ekologiczna, a planowanie przestrzenne

Prowadzący:

- dr inż. arch. Jacek Godlewski – planista, Prezes Towarzystwa Urbanistów Polskich oddział w Jeleniej Górze
- Zygmunt Jała – Karkonoski Park Narodowy

Tematem warsztatów jest problematyka zagospodarowania przestrzennego w regionie o bardzo intensywnym rozwoju turystycznym, jakim są Karkonosze. Podejmiemy tematy przeinwestowania oraz konfliktów rozwoju regionu z ochroną przyrody. Zastanowimy się nad możliwością przeciwdziałania negatywnym zjawiskom, a wypracowane rekomendacje dotyczące planowania przestrzennego w Karkonoszach będą mile widzianym efektem warsztatów. Warsztat będzie miał charakter dyskusyjny.

.....

Temat 2: Czy rośliny potrzebują korytarzy ekologicznych?

Prowadzący:

- dr hab. Prof. UWrocław Tomasz Szymura – Pracownia Ekologii Roślinności, Uniwersytet Wrocławski
- Dorota Wojnarowicz – Karkonoski Park Narodowy

Warsztat poświęcony będzie prezentacji unikatowych badań dotyczących podobieństwa genetycznego wybranych gatunków roślin łąkowych. Badania te były wykonane w celu wykrycia barier oraz obszarów dobrej migracji dla roślin łąkowych w Karkonoszach. Autorzy przedstawiają również strategię zachowania/polepszenia łączności genetycznej dla roślin łąkowych w Karkonoskim Parku

Narodowym i jego otulinie. Liczymy na inspirującą dyskusję nad potrzebą tego typu badań i wyznaczenia korytarzy dla łąk. Warsztat będzie miał charakter dyskusyjny.

Temat 3: Jak ocenić wartość przyrodniczą łąk?

Prowadzący:

- dr Marek Malicki – Zakład Botaniki, Uniwersytet Wrocławski
- Dorota Wojnarowicz – Karkonoski Park Narodowy

Podczas warsztatu prowadzący przedstawiają wskaźniki, które zostały wykorzystane w pracach nad waloryzacją karkonoskich łąk oraz jej wyniki. We wspólnej dyskusji zastanowimy się, jakie dodatkowe parametry mogłyby zostać użyte, aby wzbogacić informacje o płatach łąk i czy na podstawie uzyskanych wyników waloryzacji można ocenić wartość łąki w kontekście ewentualnego przeznaczenia pod inwestycje budowlane. Warsztat będzie miał charakter dyskusyjny.

WARSZTAT 3: Jak komunikować społeczeństwu o potrzebie ochrony przyrody – przepisy na kampanię cross-medialną

Prowadzący:

- Karol Gołaj, Paweł Majka, Oliwia Cygan – agencja marketingowa Cięty Język, Uniwersytet Wrocławski
- Paulina Łysoń, Hanna Jędrzejczyk – agencja marketingowa Cięty Język
- Monika Rusztecka-Rodziejewicz, Karolina Dobrowolska-Martini, Marta Maleńska – Karkonoski Park Narodowy

Celem warsztatu jest zapoznanie uczestników z zagadnieniem projektowania kampanii edukacyjnej jako działania mającego na celu podniesienie świadomości ekologicznej szerokiego grona odbiorców poprzez wykorzystanie adekwatnych narzędzi i nośników informacji, takich jak media społecznościowe, spoty radiowe, programy telewizyjne, materiały multimedialne i prasowe, nośniki outdoorowe itp., oraz poprzez bezpośrednie działania edukacyjne skierowane do konkretnej grupy docelowej odbiorców (np. społeczności lokalnych, turystów). W trakcie warsztatów przedstawimy założenia kampanii KPN „Głowa do góry” jako przykład dobrej praktyki. Wspólnie przeprowadzimy analizę potrzeb komunikacyjnych/promocyjnych w grupach dla parków i wypracujemy pomysł, język komunikacji, hasło/hasła kampanii, oraz elementy kreacyjne kampanii. Warsztat będzie miał charakter praktyczny - pracy w grupach.

WARSZTAT 4: MONITORING RUCHU TURYSTYCZNEGO

Prowadzący:

- dr Mateusz Rogowski – Uniwersytet Adama Mickiewicza, ekspert w zakresie badań ruchu turystycznego w parkach narodowych
- Monika Rusztecka-Rodziewicz – Karkonoski Park Narodowy

Tematem warsztatów jest problematyka monitoringu ruchu turystycznego na terenie parków narodowych i innych obszarów cennych przyrodniczo. Przedstawimy metody i narzędzia monitoringu, jakie wykorzystujemy w Karkonoskim Parku Narodowym, w kontekście natężenia ruchu turystycznego, postaw turystów (tzw. user experience) oraz wyniki badań w tym zakresie, które były prowadzone w ostatnich 3 latach. Przedyskutujemy uwarunkowania zastosowań poszczególnych narzędzi oraz problemy, które wiążą się z ich wdrażaniem w parku narodowym. Przedstawimy wyniki badania ankietowego dotyczącego postaw turystów oraz wyniki badań dotyczących tzw. overtourismu. Warsztat będzie miał charakter dyskusyjny.

1. Spacer na skiturach

Rejon: Szrenica – Śnieżne Kotły

Prowadzący: Marta Opała, Romek Rapała – Karkonoski Park Narodowy

Poziom trudności: wycieczka wymaga umiejętności jazdy na nartach skiturowych w stopniu średniozaawansowanym oraz sprawności fizycznej (poruszanie się w górskich warunkach zimowych)

Wyposażenie: sprzęt skiturowy, w przypadku wycieczki pieszej obowiązkowo należy zabrać ze sobą raczki i kije trekkingowe i odpowiedni ubiór do wędrówki górskiej

Dystans: ok. 12 km

Spacer skiturowy odbędzie się w szczytowych partiach Karkonoszy na trasie od Szrenicy w kierunku Śnieżnych Kotłów i z powrotem w kierunku Szrenicy. Grupa skiturowa wjedzie wyciągiem prawie na szczyt Szrenicy i tam rozpocznie turę. Tematem wycieczki będzie presja turystyczna. Ze względu na brak warunków śnieżnych w niższych partiach planowany jest zjazd wyciągiem. W przypadku pogorszenia warunków śnieżnych lub wietrznej pogody (wtedy wyciąg nie działa) przewidziana jest wycieczka piesza. Uwaga, przed wyjściem w góry uczestnicy będą mogli przebrać się i przygotować do tury w Karkonoskim Centrum Edukacji Ekologicznej, gdzie będzie można też zostawić rzeczy na przebranie.

.....

2. Spacer od Przesieki do Jagniątkowa

Rejon: Przesieka i Jagniątków – teren otuliny KPN

Prowadzący: Darek Kuś – Karkonoski Park Narodowy

Poziom trudności: łatwy

Wyposażenie: odpowiednie obuwie, stuptuty, kije trekkingowe – opcjonalnie

Dystans: ok. 10 km

Ze względu na warunki pogodowe (brak śniegu w dolnych partiach Karkonoszy) – spacer odbędzie się bez rakiet, będzie to zatem wycieczka piesza. Trasa obejmuje rejon z Przesieki do Jagniątkowa. Celem wycieczki jest prezentacja funkcjonowania korytarzy ekologicznych w otulinie Karkonoskiego Parku Narodowego. Pokażemy w terenie znaczenie korytarzy ekologicznych dla parku narodowego, istniejące problemy, zagrożenia oraz bariery. Skupimy się na roli korytarzy ekologicznych dla ochrony różnorodności biologicznej w kontekście strategii powiększenia obszaru Karkonoskiego Parku Narodowego.

3. Spacer po Karkonoszach Zachodnich

Rejon: Jakuszyce – Kamieńczyk

Prowadzący: Artur Pałucki, Karolina Dobrowolska-Martini, Marek Dobrowolski

Poziom trudności: średniozaawansowany (trasa z wędrówką pod górę)

Wyposażenie: kije trekkingowe i ochraniacze, ewentualnie rakiety śnieżne (zapewnia KPN)

Dystans: ok. 12 km

Trasa obejmuje zachodnie fragmenty Karkonoszy administrowane przez Nadleśnictwo Szklarska Poręba, sąsiadujące z Karkonoskim Parkiem Narodowym (otulina KPN). Najważniejsze stanowiska przedstawiające poszczególne zagadnienia: przełęcz Szklarska 886 m n.p.m., Rozdroże pod Przedziałem, Wodospad Kamieńczyka 850 m n.p.m. Zakres tematyczny obejmuje: przebudowę drzewostanów, udostępnianie turystyczne, ochronę czynną ekosystemów leśnych, zabudowę korytarza ekologicznego w szklarskiej Porębie – Jakuszycach, na przełęczu Szklarskiej. Będziemy poruszać się po szlaku turystycznym, a także drogami leśnymi poza wyznaczonymi szlakami turystycznymi.

.....

4. Łączność ekologiczna, a planowanie przestrzenne – wycieczka objazdowa

Rejon: Sobieszów, Sosnówka, Karpacz

Prowadzący: Zygmunt Jała, Dorota Wojnarowicz – Karkonoski Park Narodowy

Poziom trudności: łatwy

Wyposażenie: strój terenowy

Dystans: nie dotyczy

Tematem wycieczki jest: *Łączność ekologiczna, a planowanie przestrzenne*. Trasa wycieczki przebiega przez wybrane lokalne korytarze ekologiczne wyznaczone w planie ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego (Sobieszów, Sosnówka, Karpacz). Podczas wycieczki przedyskutujemy intensywność zagospodarowania otuliny KPN oraz problemy z ich drożnością. Wycieczka będzie prowadzona w formie objazdowej, busem. Przewidziane są przystanki terenowe.